

Hoofdstuk 4 Jaarrekening

4.1 Balans per 31 december 2017

(voor resultaatbestemming)

	31-dec-17		31-dec-16	
	€	€	€	€
<i>Activa</i>				
Vaste activa				
Materiële vaste activa		1.105.179		1.240.155
Vlottende activa				
Vorraden	0		2.040	
Vorderingen	604.402		585.120	
Liquide middelen	<u>3.934.646</u>		<u>3.538.275</u>	
		<u>4.539.048</u>		<u>4.125.435</u>
		<u>5.644.227</u>		<u>5.365.590</u>

	31-dec-17		31-dec-16	
	€	€	€	€
<i>Passiva</i>				
Eigen vermogen				
		2.357.879		2.327.704
Voorzeningen				
		1.097.491		744.790
Kortlopende schulden				
		<u>2.188.857</u>		<u>2.293.096</u>
		<u>5.644.227</u>		<u>5.365.590</u>

4.2 Staat van baten en lasten over 2017

	2017		Begroting 2017		2016	
	€	€	€	€	€	€
Baten						
Rijksbijdragen	18.317.933		17.820.000		18.394.304	
Overige baten	<u>1.732.541</u>		<u>1.323.000</u>		<u>1.598.407</u>	
Totaal baten		20.050.474		19.143.000		19.992.711
Lasten						
Personeelslasten	16.116.283		14.972.000		15.466.699	
Afschrijvingen	342.759		550.000		512.720	
Huisvestingslasten	1.270.213		1.230.000		1.152.669	
Overige lasten	<u>2.286.989</u>		<u>2.333.000</u>		<u>2.450.760</u>	
Totaal lasten		<u>20.016.244</u>		<u>19.085.000</u>		<u>19.582.848</u>
Saldo baten en lasten		34.230		58.000		409.863
Financiële baten en lasten		<u>-4.055</u>		<u>-3.000</u>		<u>-1.940</u>
Saldo		30.175		55.000		407.923
<i>Bestemming saldo</i>						
Onttrekking bestemmingsreserve		-33.198		-		-16.250
Toevoeging bestemmingsreserve		<u>-</u>		<u>-</u>		<u>-</u>
Toevoeging algemene reserve		<u>63.373</u>		<u>55.000</u>		<u>424.173</u>

Verschillenanalyse begroting versus realisatie over het verslagjaar 2017

In deze paragraaf een verschillenanalyse tussen enerzijds de begroting en anderzijds de realisatie over de periode 2017. Hieronder volgt een cijfermatige uiteenzetting van de verschillen welke vervolgens worden toegelicht.

	Realisatie 2017		Begroting 2017		Verschil	
	€	€	€	€	€	€
Baten						
Rijksbijdragen	18.317.933		17.820.000		497.933	
Overige baten	<u>1.732.541</u>		<u>1.323.000</u>		<u>409.541</u>	
Totaal baten		20.050.474		19.143.000		907.474
Lasten						
Personeelslasten	16.116.283		14.972.000		1.144.283	
Afschrijvingen	342.759		550.000		-207.241	
Huisvestingslasten	1.270.213		1.230.000		40.213	
Overige lasten	<u>2.286.989</u>		<u>2.333.000</u>		<u>-46.011</u>	
Totaal lasten		<u>20.016.244</u>		<u>19.085.000</u>		<u>931.244</u>
Saldo baten en lasten		34.230		58.000		-23.770
Financiële baten en lasten		<u>-4.055</u>		<u>-3.000</u>		<u>-1.055</u>
Resultaat na belastingen		<u>30.175</u>		<u>55.000</u>		<u>-24.825</u>

Rijksbijdragen

De realisatie is € 498.000 hoger dan begroot. Hieraan liggen een viertal redenen ten grondslag te weten:

- Lumpsum financiering: + € 191.000;
- Nieuwkomers: + € 153.000;
- Lerarenbeurs: + € 85.000;
- Overige subsidies OC&W + € 53.000.

Overige baten

De hogere overige baten laten zich deels verklaren door presentatieverschillen. In de begroting worden gedeclareerde schoolkosten (€ 69.000) en detacheringsofbrengsten (€ 100.000) gesaldeerd met gelijknamige kostenposten. Dit zie je dan ook in de lasten weer terugkomen.

Daarnaast zijn de overige baten € 199.000 hoger dan begroot. Dit verschil wordt grotendeels verklaard door een niet begrote ESF subsidie 2016-2017 a € 90.000 en niet begrote projectgelden afkomstig van het NCG a € 51.000.

Personele lasten

Zoals hierboven reeds gemeld wordt een deel van het verschil verklaard door presentatieverschillen, te weten (€ 185.000, zie ook overige baten en rijksbijdragen). Daarnaast is de dotatie aan de personele voorzieningen € 222.000 hoger dan begroot en de scholingskosten laten een overschrijding zien van € 50.000 ten opzichte van de begroting.

De belangrijkste redenen voor de overschrijding zijn het hoge ziekteverzuim wat heeft geleid tot hogere vervangingslasten (bij benadering € 400.000) en hogere pensioenlasten (bij benadering € 235.000).

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten zijn lager dan begroot. De reden hiervoor is tweeledig. Enerzijds is de investeringsbegroting niet volledig is uitgeput en anderzijds zijn de afschrijvingstermijnen verlengd tot het verwachte moment van oplevering van de te ontwikkelen Campus. Daarnaast wordt door de aardbevingsproblematiek kritisch gekeken naar de noodzaak van elke investeringsaanvraag.

Huisvestingslasten

De hogere huisvestingslasten houden verband met de te ontwikkelen campus. De aanloopkosten zijn in 2017 volledig ten laste gekomen van het resultaat. Reden hiervoor is dat er ultimo 2017 nog geen definitief besluit is genomen op dit gebied.

Overige lasten

In 2017 zijn er geen bijzonderheden te vermelden.

Financiële baten en lasten

Door lagere rente-inkomsten wordt het saldo van financiële baten en lasten negatief beïnvloed.

Verschillenanalyse cijfers huidig verslagjaar versus voorgaand verslagjaar

Rijksbijdragen

De rijksbijdragen hebben een gelijke trend met de leerlingenaantallen. Als gevolg van de krimp en een verschuiving van de LWOO gelden naar het samenwerkingsverband neemt de rijksbijdrage af met € 609.000. Voor nieuwkomers ontvingen wij in 2017 € 322.000 meer dan in 2016. De daling van de lumpsum financiering wordt daarnaast gecompenseerd door meer gelden voor de prestatiebox (€ 108.000) en overige subsidies vanuit OC&W (€ 76.000).

Overige baten

De overige baten stegen in 2017 aanzienlijk. Hier liggen een drietal redenen aan ten grondslag, te weten:

1. Hogere inkomsten vanuit het samenwerkingsverband:	444.000
2. Salderen excursiegelden	238.000 -/-
3. Daling inkomsten voortvloeiend uit het tripartite akkoord	36.000 -/-

Personele lasten

De stijging van de personele lasten wordt grotendeels veroorzaakt door het hoge ziekteverzuim waardoor er hoge vervangingslasten (€ 200.000) zijn. Daarnaast zijn de pensioenlasten met

€ 235.000 toegenomen. Tot slot namen de dotaties aan de personele voorzieningen toe met € 121.000.

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten zijn in 2017 verder gedaald (€ 170.000). Reden hiervoor is dat er door de te ontwikkelen Campus niet meer geïnvesteerd wordt in gebouwen. Tevens is de afschrijvingstermijn verlengd tot de verwachte opleverdatum van de te ontwikkelen Campus. Daarnaast is de investeringsbegroting in 2017 niet gehaald waardoor er een aantal investeringen zijn doorgeschoven naar 2018.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn gestegen met € 117.000. De aanloopkosten voor de te ontwikkelen campus (€ 124.000) zijn de voornaamste reden hiervoor. Daarnaast zien we wel een daling in de onderhoudslasten (€ 58.000) wat verband houdt met de campus ontwikkelingen.

Overige lasten

De overige lasten zijn in 2017 ruim € 160.000 lager dan in 2016. Hier liggen meerdere redenen aan ten grondslag. De meest noemenswaardige zijn lagere ICT lasten (€ 109.000) en lagere repro-lasten (€ 60.000).

4.3 Kasstroomoverzicht over 2017

	2017		2016	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat	34.230		409.863	
Vermogen	-		-	
		34.230		409.863
<i>Aanpassingen voor:</i>				
Afschrijvingen	342.759		512.720	
Mutaties voorzieningen	352.701		-199.908	
		695.460		312.812
<i>Verandering in vlottende middelen:</i>				
Vorraden	2.040		1.245	
Vorderingen	-19.282		-327.139	
Schulden	-104.239		-182.596	
		-121.481		-508.490
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		608.209		214.185
Ontvangen interest	422		5.403	
Betaalde interest	-4.477		-7.343	
		-4.055		-1.940
Kasstroom uit operationele activiteiten		604.154		212.245
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings materiële vaste activa	-207.783		-87.150	
Desinvesteringen materiële vaste activa				
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-207.783		-87.150
Mutatie liquide middelen		396.371		125.095

Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Stand per 1 januari	3.538.275	3.413.180
Mutatie boekjaar	<u>396.371</u>	<u>125.095</u>
Stand per 31 december	<u>3.934.646</u>	<u>3.538.275</u>

Het kasstroomoverzicht uit financieringsactiviteiten is niet opgenomen omdat er op dit moment geen financieringsstromen lopen.

4.4 Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

4.4.1 Algemene toelichting

Activiteiten

De activiteiten van de instelling bestaan voornamelijk uit:

- dienstverlening op het gebied van onderwijs;
- dienstverlening op het gebied van opvoeden.

Beiden zijn gebaseerd op een bijzondere grondslag met als basale waarden:

‘Wederzijds respect voor anderen, evenals tolerantie en ruimdenkendheid ten opzichte van andersdenkenden. Zowel leerlingen als medewerkers worden aangesproken op discriminatoir en agressief gedrag. De school voedt op tot een volwaardig mens en burger met gelijke kansen voor persoonlijke en maatschappelijke ontplooiing, waarbij ook hoort het opkomen voor de zwakkeren in onze samenleving.’

Continuïteit

Per augustus 2011 is een eerste stap gezet om te komen tot een duurzame kwalitatief goede en thuisnabije onderwijsinfrastructuur in de regio door middel van:

- Een besturenfusie tussen het Fivelcollege en het Ommelander College leidend tot de Stichting Voortgezet Onderwijs Eemsdelta;
- De overname van het VMBO van het Noorderpoort Appingedam;
- De overdracht van het Praktijkonderwijs van het Noorderpoort;
- Het vastleggen van de afspraken in een Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen.

Om de continuïteit van het onderwijsaanbod in de regio te waarborgen is in 2012 de noodzakelijke tweede stap gezet, te weten een scholenfusie per augustus 2012.

Op basis van de realisatie in 2013 t/m 2017 en de prognose voor 2018 t/m 2022 zijn de in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de instelling.

Diverse toelichtingen

De stichting Voortgezet Onderwijs Eemsdelta, handelend onder de naam Eemsdeltacollege, heeft haar statutaire zetel in Appingedam. De feitelijke vestigingsplaats en het correspondentieadres zijn gelegen in de Gemeente Delfzijl. Het (bezoek)adres is Sikkel 3, 9932 BD te Delfzijl. Het correspondentieadres is Postbus 173, 9930 AD te Delfzijl. De stichting is ingeschreven bij het Handelsregister Kamer van Koophandel onder nummer: 53035887.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode van een kalenderjaar, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2017.

Stelselwijzigingen

In 2017 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Schattingswijzigingen

In 2017 is de afschrijvingstermijn van de materiele vaste activa aangepast naar de vermoedelijke datum van ingebruikname van de Campus. Deze datum is vooralsnog bepaald op start schooljaar 2021-2022.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Als het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

4.4.2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, Titel 9 Boek 2 BW, en Hoofdstuk 660 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en de stellige uitspraken van de overige hoofdstukken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving en met de bepalingen van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) publieke en semipublieke sector.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen initieel gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs tenzij anders wordt vermeld. Als geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. De vervolgwaardering is in het algemeen tegen geamortiseerde kostprijs. De geamortiseerde kostprijs is het bedrag waarvoor een financieel actief of financiële verplichting bij de eerste verwerking in de balans wordt opgenomen, verminderd met aflossingen op de hoofdsom, vermeerderd of verminderd met de via de effectieve-rentemethode bepaalde cumulatieve amortisatie van het verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag en verminderd met eventuele afboekingen (direct, dan wel door het vormen van een voorziening) wegens bijzondere waardeverminderingen of oninbaarheid.

In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Saldering

De rechtspersoon heeft een actief en een post van het vreemd vermogen gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- De rechtspersoon beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het actief en de post vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen;
- En de rechtspersoon het stellige voornemen heeft het saldo als zodanig of beide simultaan af te wikkelen.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in paragraaf 4.4.1.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor een uiteenzetting ten einde vast te kunnen stellen of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar verderop in dit verslag.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

Als voor te vervaardigen materiële vaste activa noodzakelijkerwijs een aanmerkelijke hoeveelheid tijd nodig is om deze gebruiksklaar te maken, worden de rentekosten opgenomen in de vervaardigingsprijs.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De materiële vaste activa worden als volgt lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur rekening houdend met de restwaarde:

- De terreinen worden niet afgeschreven;
- De bedrijfsgebouwen over twintig jaar;
- De overige materiële vaste activa over vier tot tien jaar.

Indien de verwachting omtrent de afschrijvingsmethode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigingen ondergaat, worden zij als een schattingswijziging verantwoord.

Buiten gebruik gestelde materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de kostprijs dan wel de lagere opbrengstwaarde.

Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen na vervreemding of wanneer geen toekomstige prestatie-eenheden van het gebruik of de vervreemding worden verwacht. De bate of last die voortvloeit uit de desinvestering wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd. Dergelijke kosten worden geactiveerd in het jaar waarin de oplevering plaats vindt. De kosten van waardevermindering worden rechtstreeks in het resultaat verantwoord.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffend actief.

Als wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn als geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt de instelling op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de instelling de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de staat van baten en lasten.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen als de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de staat van baten en lasten verwerkt.

Bij een investering in eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het financieel actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de actuele vermogenskostenvoet voor een soortgelijk financieel actief. Het bijzonder waardeverminderingverlies wordt slechts teruggenomen als er aanwijzingen zijn dat een in voorgaande jaren in de jaarrekening verwerkt verlies als gevolg van waardevermindering niet meer aanwezig is of veranderd is.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd op verkrijgingsprijzen onder toepassing van de FIFO-methode ('first in, first out') of lagere opbrengstwaarde.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en een bestemmingsreserve. Bij de bestemmingsreserve is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, waarbij de beperking door het bestuur is aangebracht. Leidend voor deze bepaling is of er aantoonbaar sprake is van gelden die niet afkomstig zijn van de Rijksbegroting of die niet met overheidsgelden zijn gegenereerd. Voor wat betreft de bestemmingsreserve publiek geldt als bestedingsdoel de financiering van het spaarverlof.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Reorganisatievoorziening

De reorganisatievoorziening wordt getroffen voor te maken kosten in het kader van actieve

mobilititeit van medewerkers (personeelskosten) inclusief verwachte bijkomende kosten. Verwachte kosten zijn gebaseerd op verwachtingen of op realisatie in het afgelopen boekjaar.

Voorziening Wachtgelders

Voorziening wachtgeld wordt getroffen voor verplichtingen jegens oud werknemers. De waarde wordt bepaald aan de hand van gegevens van externe bronnen waaronder Dienst Uitvoering Onderwijs en WW+ voor het bovenwettelijk gedeelte.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen conform RJ 271 voor uitkeringen voor 25- en 40 jarige dienstverbanden. Deze voorziening wordt gewaardeerd tegen op basis van verwachtingen (blijfkans en sterftetabel, per individu.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

De voorziening duurzame inzetbaarheid wordt gevormd om cao afspraken, in het kader van Levensfase bewust personeelsbeleid, die niet direct worden opgeëist te voorzien. De waarde wordt bepaald op basis van uren maal tarief. Voor wat betreft het tarief wordt gewerkt met individueel uurtarief.

Voorziening langdurig zieken

In 2017 is een voorziening gevormd voor langdurig zieken. Deze voorziening wordt genomen voor de loonkosten van mensen die naar alle waarschijnlijkheid het werk niet meer of niet geheel zullen hervatten.

Kortlopende schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Niet langer in de balans opnemen van financiële activa en verplichtingen

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie er toe leidt dat alle, of nagenoeg alle, rechten op economische voordelen en alle, of nagenoeg alle, risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Leasing

Operationele leasing

Bij de instelling liggen leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de instelling ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Voor wat betreft de afgesloten operational lease contracten is er geen sprake van variabele rente waardoor er geen sprake is van rente- en kasstroomrisico.

Huurcontracten

Bij de instelling liggen huurcontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de instelling ligt. Deze huurcontracten worden verantwoord als huisvestingslasten. Huurbetalingen worden verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

4.4.3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben tenzij de wet- en regelgeving anders bepaald. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, als zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Opbrengstverantwoording

Verlenen van diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Rijksbijdragen

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Giften

Als baten worden ontvangen in de vorm van zaken of diensten, worden deze gewaardeerd tegen de reële waarde.

Overige overheidsbijdragen en –subsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd

exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Overige baten

Overige baten bestaan uit baten uit verhuur, detachering, ouderbijdragen en overige baten.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven.

Als een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn inbegrepen onder de afschrijvingen.

In het kader van de aardebevingsproblematiek in onze regio is er thans sprake van nieuwbouw. Voorsortierend op een mogelijke nieuwbouw hebben wij de post gebouwen herbeoordeeld op verwachte levensduur.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

De instelling heeft een pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkingsgraad lager is dan 105% vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa als dit tot een terug storting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Vanaf 2015 gelden er nieuwe regels ten aanzien van de bepaling van de dekkingsgraad en wordt er gerekend met een gemiddelde over het achterliggende jaar. De nieuwe berekening wordt aangeduid met de term beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad zou stabielere zijn dan de oude dekkingsgraad doordat schommelingen op korte termijn gemiddeld worden. Maart 2018 bedraagt de beleidsdekkingsgraad 103,0 %. Hiermee ligt de beleidsdekkingsgraad lager dan de 128% die de pensioenregels voorschrijven. Daarnaast is wettelijk bepaald dat de beleidsdekkingsgraad niet langer

dan 5 jaar onder de 104,2% mag liggen. Deze grens kan afhankelijk van de rente en de beleggingsmix verschuiven.

Indien het ABP verwacht dat het niet lukt om binnen 10 jaar de bovengenoemde 128% te halen of indien de beleidsdekkingsgraad langer dan 5 jaar lager is dan 104,2% dan zal het ABP de pensioenen verlagen (www.abp.nl). Een eventuele verlaging mag over maximaal 10 jaar gespreid worden, zodat uw pensioen niet plotseling fors lager wordt.

Bijzondere posten

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Belastingen

Het Eemsdeltacollege maakt gebruik van de Onderwijs- en Onderzoeksvrijstelling. Dat betekent dat Het Eemsdeltacollege volledig vrijgesteld is van heffing van Vennootschapsbelasting.

4.4.4 Grondslagen van het kasstroomoverzicht

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Hieronder verstaan wij kasgelden en banktegoeden. Betaalde en ontvangen interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Investeringsactiviteiten zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs en opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten. Onder de investeringen in materiële vaste activa zijn alleen opgenomen de investeringen waarvoor in 2017 geldmiddelen zijn opgeofferd.

4.4.5 Grondslagen van derivaten

Derivaten en hedge accounting

Als in enig contract zodanige bepalingen en afspraken zijn opgenomen die voldoen aan de kenmerken van een derivaat (embedded derivaat) stelt de instelling vast of deze bepalingen en afspraken van het contract afgescheiden dienen te worden. Afscheiding vindt plaats als:

- er geen nauw verband bestaat tussen de economische kenmerken en risico's van het in het contract besloten derivaat en de economische kenmerken en risico's van het basiscontract;
- een afzonderlijk instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat zou voldoen aan de definitie van een derivaat;
- het samengestelde instrument niet tegen reële waarde wordt gewaardeerd met verwerking van de reële waardeveranderingen in het resultaat.

Voor zover het afgescheiden derivaat niet kan worden aangewezen als onderdeel van een hedge-relatie en hedge-accounting kan worden toegepast wordt het afgescheiden derivaat geclassificeerd als "Overige derivaten".

Overige derivaten

Overige derivaten zijn derivaten welke niet kwalificeren voor een hedgerelatie resp. -accounting. Omdat de onderliggende waarde geen beursgenoteerd aandeel is wordt het derivaat gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde.

Op elke balansdatum wordt de reële waarde van het embedded derivaat opnieuw bepaald. Is sprake van een waardedaling (in de zin van een toegenomen negatieve waarde) dan wordt het waardeverschil ten laste van het resultaat verwerkt; een afname van de waardedaling op een later tijdstip wordt in dat betreffende boekjaar teruggenomen tot het bedrag van de kostprijs van het embedded derivaat. De waarde van het derivaat wordt lineair geamortiseerd over de looptijd van het derivaat.

4.4.6 Financiële instrumenten en risicobeheersing

Marktrisico

Valutarisico

De instelling loopt geen valutarisico daar er slechts gehandeld wordt in Euro's.

Prijrisico

Na vervreemding van de effecten eind 2014 is er geen sprake meer van prijrisico.

Rente- en kasstroomrisico

De instelling loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en rentedragende kortlopende schulden en rentedragende verplichtingen welke niet zijn opgenomen in de balans.

Voor wat betreft de vorderingen houden wij tegoeden aan bij financiële instellingen. Overtollige middelen worden weggezet op een spaarrekening welke direct opeisbaar zijn. De rente is variabel en wordt voorzichtig begroot. De rente inclusief bonus bedraagt momenteel maximaal 0,2 % waardoor het risico beperkt is. Op dit moment kent de instelling geen rentedragende schulden waardoor de instelling geen risico loopt ten aanzien van toekomstige kasstromen. Ten aanzien van de rentedragende verplichtingen is er geen sprake van variabele renten waardoor ook hier geen sprake is van een rente- en/of kasstroomrisico.

Omdat er geen sprake is van vastrentende vorderingen en schulden loopt de instelling geen risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Voor wat betreft de vastrentende verplichtingen loopt de instelling risico over de reële waarde van de verplichting als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Daar de jaarlijkse verplichting ca. € 27.000 bedraagt, is dit risico te verwaarlozen.

Kredietrisico

De instelling heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Daar waar een risico wordt gesignaleerd wordt een voorziening getroffen jegens oninbaarheid.

Er zijn geen leningen verstrekt anders dan enkele voorschotten aan personeelsleden welke een looptijd hebben van kleiner dan een jaar.

Liquiditeitsrisico

De instelling maakt gebruik van een drietal banken.

Overig

Bovengenoemde risico's zijn niet verzekerd of op andere wijze afgedekt.

4.4.7 Specificaties en toelichtingen

Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	9.203.645	8.108.376	22.049	17.334.070
Cumulatieve waarde- verminderingen en afschrijvingen	8.772.971	7.306.455	14.489	16.093.915
Boekwaarden	430.674	801.921	7.560	1.240.155
Mutaties				
Investerings		206.903	881	207.784
Herwaarderingen				-
Desinvesteringen				-
Reclassificatie				-
Afschrijvingen	-99.670	-239.232	-3.858	-342.760
Afschrijvingen desinvesteringen				-
Saldo	-99.670	-32.329	-2.977	-134.976
Stand per 31 december 2017				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	9.203.645	8.315.279	22.930	17.541.853
Cumulatieve waarde-verminderingen en afschrijvingen	8.872.641	7.545.687	18.347	16.436.675
Boekwaarden	331.004	769.592	4.583	1.105.179
Afschrijvings- percentages	5 - 25%	7 - 25%	10 - 25%	5 - 25%

In 2015 is besloten om de afschrijvingstermijnen voor gebouwen en terreinen aan te passen in verband met de aanstaande nieuwbouw. Destijds is gekozen om de boekwaarde ultimo 2018 op te

stellen. Nu de vermoedelijke opleverdatum van de Campus is bepaald op ingang schooljaar 2021-2022. Is besloten voor de relevante actieven de afschrijvingstermijn met 2,5 jaar te verlengen. De verlenging van de looptijd heeft in 2017 een resultaat effect van € 127.000 positief.

Onder andere vaste bedrijfsmiddelen werd voorheen het boekenfonds opgenomen. Medio 2012 is het boekenfonds uitbesteed. Op dit moment worden onder andere vaste bedrijfsmiddelen de volgende activa verantwoord:

- boeken (leermiddelen zoals woordenboeken en Binas).

Vorraden

	31-dec-17		31-dec-16	
	€	€	€	€
Verrijingsprijs gebruiksgoederen	4.876		4.876	
Af: Waardevermindering i.v.m. incurantheid	<u>4.876</u>		<u>2.836</u>	
Gebriiksgoederen		-		2.040
Vooruitbetaald op vorraden		-		-
		<u>-</u>		<u>2.040</u>

Vorderingen

	31-dec-17		31-dec-16	
	€	€	€	€
Debiteuren		188.922		194.957
Vooruitbetaalde kosten	172.032		153.924	
Overige	<u>274.114</u>		<u>266.043</u>	
Overlopende activa		446.146		419.967
Af: Voorziening wegens oninbaarheid		<u>-30.666</u>		<u>-29.804</u>
		<u>604.402</u>		<u>585.120</u>

De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan een jaar.

Verloop van de voorziening wegens oninbaarheid is als volgt:

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Stand per 1 januari	29.804	67.203
Onttrekkingen	-12.655	-59.638
Dotaties	<u>13.517</u>	<u>22.239</u>
	<u>30.666</u>	<u>29.804</u>

Debiteuren

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Handelsdebiteuren	188.922	194.957
Af: voorziening dubieuze debiteuren	<u>-30.666</u>	<u>-29.804</u>
	<u>158.256</u>	<u>165.153</u>

Overige

De post overige heeft grotendeels betrekking op nog te ontvangen bedragen a € 26.000. Deze post bestaat voor € 182.000 uit nog te ontvangen ESF gelden en voor € 48.000 uit een nog te ontvangen uitkering van verzekeraar welke verband houdt met de waterschade op locatie Pastorielaan.

Liquide middelen

De post geldmiddelen in het kasstroomoverzicht is als volgt samengesteld:

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Kasmiddelen	1.622	1.317
Tegoeden op bank- en girerekeningen	3.929.701	3.534.213
Overig	<u>3.323</u>	<u>2.745</u>
	<u>3.934.646</u>	<u>3.538.275</u>

Onder de post liquide middelen zijn geen deposito's opgenomen. Het saldo liquide middelen staat voor 100% ter vrije beschikking van de instelling.

Eigen vermogen

	Algemene reserve	Onverdeeld resultaat	Best. res. Privaat	Best. res. Publiek I	Best. res. Publiek II	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017	1.201.153	407.923	121.404	97.224	500.000	2.327.704
Dotaties	424.173	30.175	-	-16.250	-	438.098
Onttrekkingen	-	-407.923	-	-	-	-407.923
Vrijval	-	-	-	-	-	-
Rente mutatie (bij contante waarde)	-	-	-	-	-	-
Stand per 31 december 2017	1.625.326	30.175	121.404	80.974	500.000	2.357.879

Voor wat betreft de bestemmingsreserve privaat is besloten dat dit geld ten goede moet komen aan de leerlingen en dat het wordt ingezet op voorzieningen voor leerlingen in de nieuw te bouwen locatie. Deze reserve is ontstaan ten tijde van de liquidatie van de steunstichting Fivelborgh.

De bestemmingsreserve publiek I geldt als reservering voor het spaarverlof.

De bestemmingsreserve publiek II geldt als een reservering welke bedoeld is om te anticiperen op de krimp met als doel, gericht beleid te voeren om school en medewerkers vitaal te houden. Deze bestemmingsreserve zal mogelijkerwijs worden ingezet voor het generatiepact, overeenkomstig hetgeen is besproken en goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

Voor 2016 is besloten geen bedrag meer te doteren aan een bestemmingsreserve. Wel dient in ogenschouw genomen te worden dat er in de nabije toekomst gelden zullen reserveren voor de te ontwikkelen Campus en om het personeelsbestand vitaal te houden. Deze gelden zullen uit de algemene reserves worden onttrokken.

Voorstel bestemming saldo staat van baten en lasten

Voorgesteld wordt het resultaat ad € 30.175 als volgt te verdelen:

	€
Toevoeging algemene reserve	63.373
Onttrekking aan bestemmingsreserves	-33.198
Toevoeging aan bestemmingsreserves	-
Resultaat na belasting	30.175

Voorzieningen

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Personeelsvoorzieningen	1.097.491	744.790
Overige voorzieningen	-	-
	<u>1.097.491</u>	<u>744.790</u>

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	Jubilea	Wachtgeld	Reorgani- satie	Duurzame inzetbaarh.	Langdurig zieken	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017	105.050	231.773	153.667	254.300	-	744.790
Dotaties	102.478	247.956	61.043	256.800	205.043	873.320
Onttrekkingen	-34.291	-99.031	-15.748	-218.507		-367.577
Vrijval	-		-138.891	-14.151	-	-153.042
Stand per 31 december 2017	<u>173.237</u>	<u>380.698</u>	<u>60.071</u>	<u>278.442</u>	<u>205.043</u>	<u>1.097.491</u>
Langlopend deel 0 - 5	43.309	308.187	60.071	278.442	205.043	895.052
Langlopend deel > 5 jaar	129.928	72.511			-	202.439

Personeelsvoorzieningen

Van de voorzieningen is een bedrag van € 895.052 als langlopend (0-5 jaar) aan te merken. Van de jubilea voorziening heeft bij benadering 75% van het bedrag betrekking op een periode langer dan 5 jaar.

Het resterende gedeelte heeft betrekking op een periode van 0 tot 5 jaar.

De voorziening reorganisatiekosten betreft de kosten die direct samenhangen met in gang gezette reorganisaties. De vorming van de reorganisatievoorziening vindt plaats op het moment dat er een gedetailleerd plan voor de reorganisatie is geformaliseerd en dit kenbaar is gemaakt aan de betrokkenen.

De voorziening wachtgelders heeft betrekking op het risico wat de school loopt ten aanzien van ex-werknemers die op balansdatum een uitkering genieten. De verplichting die hieruit voortvloeit is gebaseerd op prognose cijfers van het UWV en van WW-plus.

De voorziening voor jubilea heeft betrekking op per balansdatum opgebouwde rechten, rekening houdend met de kans op voortijdige beëindiging van het dienstverband met het personeelslid.

De voorziening duurzame inzetbaarheid betreft een verplichting t.a.v. het levensfase bewust personeelsbeleid. Voor een fulltime medewerker betreft dit 50 uur per jaar. Deze uren kunnen o.a.

worden ingezet voor recuperatieverlof of voor kinderopvang. Voor deze twee keuzes bestaat een verplichting op balansdatum.

De voorziening langdurig zieken heeft betrekking op een loonverplichting voor een tweetal werknemers die meer dan een jaar ziek zijn en naar verwachting in 2018 niet geheel of gedeeltelijk herstellen en dus geen prestaties meer verrichten.

Kortlopende schulden

	31-dec-17		31-dec-16	
	€	€	€	€
Crediteuren		309.346		405.446
Loonheffing	627.970		661.814	
Omzetbelasting	<u>25.116</u>		<u>-</u>	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		653.086		661.814
Schulden terzake van pensioenen		179.828		160.351
Vooruitontvangen excursiegelden	120.140		45.239	
Vakantiegeld en -dagen	539.212		569.808	
Accountants- en administratiekosten	30.000		35.000	
Kortlopende schuld OC&W	15.375		26.211	
Overige	<u>341.870</u>		<u>389.227</u>	
Overlopende passiva		<u>1.046.597</u>		<u>1.065.485</u>
		<u>2.188.857</u>		<u>2.293.096</u>

De kortlopende schulden hebben allen een resterende looptijd van korter dan een jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

De post overig bestaat onder andere uit een tweetal grote posten:

- In 2018 ontvangen facturen die betrekking hebben op het boekjaar 2017 à € 136.000;
- Ten onrechte ontvangen UWV gelden à € 53.000.

Verstrekke zekerheden

Als zekerheid voor de aflossing van de schulden aan kredietinstellingen stond de Gemeente Appingedam borg voor € 1.500.000. Deze bankgarantie is in 2016 komen te vervallen.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

(Meerjarige) financiële verplichtingen

De Stichting Voortgezet Onderwijs Eemsdelta heeft per balansdatum nog de volgende langdurige contracten:

- Een contract tot 1 augustus 2018 met ROC Alfacollege voor de zogenaamde VAVO leerlingen;
- Een contract tot medio 2018 voor de lease van PC's met SG Equipment Benelux voor ca. €27.000 per jaar;
- Een contract tot medio 2018 met Arbo unie inzake Arbodienstverlening. Dit contract is in 2018 opnieuw aanbesteed middels een meervoudig onderhandse aanbesteding en gegund aan Zorg van de Zaak te Utrecht;
- Een contract tot eind 2018 met Onderwijs Groep Noord voor wat betreft dienstverlening op het gebied van Personeel- en salarisadministratie. De jaarlijkse bedragen ca. € 55.000 per jaar;
- Een contract tot augustus 2019 met Iddink inzake de schoolboeken voor minimaal € 550.000 per jaar. Dit contract is Europees aanbesteed;
- Een raamovereenkomst tot medio 2019 met Roler Personeelsdiensten inzake uitzend- en payrolldienstverlening. Deze raamovereenkomst is Europees aanbesteed in 2017;
- Een contract tot eind 2019 met BAM Bouw en Techniek inzake technisch onderhoud. Dit contract is in 2016 meervoudig onderhands aanbesteed ;
- Een contract tot februari 2020 met Asito inzake de schoonmaakkosten voor ca. € 320.000 per jaar. Dit contract is in 2017 Europees aanbesteed;
- Een contract tot juni 2021 met Canon inzake de reprokosten voor ca. € 55.000 per jaar. Dit contract is Europees aanbesteed in 2016;
- Een contract tot medio 2021 met Inepro inzake contactloos betalen en mobile printing voor ca € 19.000 per jaar. Dit contract is in 2016 meervoudig onderhands aanbesteed;
- Een raamovereenkomst tot 31 januari 2022 met Bechtle, Central Point en Four IT Inzake levering ICT hardware. Deze Europese aanbesteding is gestart in 2017 en de raamovereenkomsten vangen aan op 1 februari 2018.
- Een raamovereenkomst tot 31 december 2019 voor de levering van elektriciteit en gas met ENGIE voor de periode van 1 januari 2017 t/m 31 december 2019 voor de locatie Pastorielaan Appingedam en voor de periode 1 januari 2019 t/m 31 december 2019 voor de locaties Sikkelaan, Singellaan en Opwierderweg. Deze locaties liften tot 31 december 2018 nog mee op een doorlopende overeenkomst vanuit het SBE Inkoopcollectief. De raamovereenkomst met Engie is meervoudig onderhands aanbesteed ;
- Begin 2018 zijn de rentestanden vastgelegd met betrekking tot de financiering voor de te ontwikkelen campus. De financiering bestaat uit een drietal delen, te weten:
 - o Bedrag € 4.000.000, looptijd 07-2022 tot 07-2052, jaarlijkse rentelast € 88.800;
 - o Bedrag € 15.840.000, looptijd 07-2022 tot 07-2062, jaarlijkse rentelast € 356.400;
 - o Bedrag € 10.540.000, looptijd 01-2020 tot 01-2035, jaarlijkse rentelast € 176.000.

Overzicht geormerkte subsidies OCW en EZ (RJ 660, model G)

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule							
Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing datum	de prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebesluitgeving geheel uitgevoerd en afgerond				
			nog niet geheel afgerond				
Zij-instroom 2012	413279-1	20-02-12			x		
Subsidie voor studieverlof 2016	777184, 778167 en 779783	20-09-16	x				
Subsidie voor studieverlof 2017	853831-1 en 862605-1	20-09-17 en 19-12-17	x				
Subsidie voor studieverlof 2016 PRO	777140	20-09-16	x				
TOTAAL			-	-			
G2 Subsidies met verrekeningsclausule							
G2A Aflopend per ultimo verslagjaar							
Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing EUR	Ontvangen t/m verslagjaar EUR	Totale kosten EUR		
Niet van toepassing.							
TOTAAL					-		
G2B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar							
Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing EUR	Saldo 1-1-2017 EUR	Ontvangen in verslagjaar EUR	totale kosten 31-12-2017 EUR	saldo nog te besteden 31-12-2017 EUR
Niet van toepassing.							
TOTAAL			-	-	-	-	

Vordering op het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

In verband met het voorwaardelijke karakter van de vordering op het ministerie van OCW is deze in de balans niet gewaardeerd. De vordering bedraagt € 1.067.733 (2016: € 1.109.967).

Bovengenoemde vordering heeft een reële waarde van 0.

Rijksbijdragen

	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
Rijksbijdragen OCW	16.210.578	16.020.000	16.820.420
Overige subsidies OCW	<u>2.107.355</u>	<u>1.800.000</u>	<u>1.573.884</u>
Rijksbijdragen	<u>18.317.933</u>	<u>17.820.000</u>	<u>18.394.304</u>
OCW	<u>16.210.578</u>	<u>16.020.000</u>	<u>16.820.420</u>
Rijksbijdragen OCW	<u>16.210.578</u>	<u>16.020.000</u>	<u>16.820.420</u>
Geormerkte subsidies	85.100	-	42.871
Niet-geormerkte subsidies	<u>2.022.255</u>	<u>1.800.000</u>	<u>1.531.013</u>
Overige subsidies OCW	<u>2.107.355</u>	<u>1.800.000</u>	<u>1.573.884</u>

Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV

Verantwoord onder de overige baten onder de post overig de ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV.

	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
Doorbetalingen rijksbijdrage SWV	<u>838.711</u>	<u>796.999</u>	<u>394.691</u>
Totaal	<u>838.711</u>	<u>796.999</u>	<u>394.691</u>

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
Gemeentelijke bijdragen en subsidies	-	-	-
Overige overheidsbijdragen	-	-	-
Overige overheidsbijdragen	-	-	-

Overige baten

	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
Verhuur	69.050	60.000	81.515
Detachering personeel	100.154	-	128.818
Ouderbijdragen	37.382	50.000	34.893
Overige	1.525.955	1.213.000	1.353.181
	<u>1.732.541</u>	<u>1.323.000</u>	<u>1.598.407</u>

Specificatie overige baten:

	2017	2016
Opbrengsten uit SWV	838.711	394.691
Opbrengsten tripartite akkoord	93.798	130.108
Gedeclareerde gemeentelijke heffingen	157.743	149.304
Schoolkosten (incl. ouderbijdrage)	106.575	342.282
ESF 2015-2016 en 2016-2017	92.237	90.000
Overig	236.891	246.796
	<u>1.525.955</u>	<u>1.353.181</u>

Personeelslasten

	2017		Begroting 2017		2016	
	€	€	€	€	€	€
Brutolonen en salarissen	11.150.917		10.958.714		11.240.052	
Sociale lasten	1.459.894		1.427.999		1.464.659	
Pensioenpremies	<u>1.614.309</u>		<u>1.350.064</u>		<u>1.384.724</u>	
Lonen en salarissen		14.225.120		13.736.777		14.089.435
Dotaties personele voorzieningen	321.530		100.000		200.223	
Personeel niet in loondienst	778.596		563.223		577.682	
Overig	<u>874.911</u>		<u>572.000</u>		<u>669.353</u>	
Overige personele lasten		1.975.037		1.235.223		1.447.258
Af: Uitkeringen		<u>-83.874</u>		<u>-</u>		<u>-69.994</u>
		<u>16.116.283</u>		<u>14.972.000</u>		<u>15.466.699</u>

Specificatie overige personele lasten:	2017	2016
Scholing	240.350	200.665
Reiskosten (incl. onkostenvergoeding)	234.692	230.984
Collectieve uitkeringskosten	162.673	191.199
Overig	237.196	46.505
	<u>874.911</u>	<u>669.353</u>

Bezoldiging van topfunctionarissen

Is er een bezoldiging van bestuurders? Ja
Is er een bezoldiging van toezichthouders? Ja

Bezoldigingsmaxima WNT 2017 (in €)

	2017	Voorzitter RvT (15%)	Leden RvT (10%)
WNT-maximum	141.000	21.150	14.100

Bezoldigingsmaxima Onderwijs WNT 2017 (in €)

	2017	Voorzitter RvT (15%)	Leden RvT (10%)
A. (0 - 4 complexiteitspunten)	107.000	16.050	10.700
B. (5 - 6 complexiteitspunten)	118.000	17.700	11.800
C. (7 - 8 complexiteitspunten)	129.000	19.350	12.900
D. (9 - 12 complexiteitspunten)	141.000	21.150	14.100
E. (13 - 15 complexiteitspunten)	153.000	22.950	15.300
F. (16 - 17 complexiteitspunten)	165.000	24.750	16.500
G. (18 - 20 complexiteitspunten)	181.000	27.150	18.100

Uitwerking complexiteitsklasse

	2015	2014	2013	Gemiddelde
Gemiddelde totale baten				
0 - 5 miljoen	2	2	2	
5 - 25 miljoen	4	4	4	4
25 - 75 miljoen	6	6	6	
75 - 125 miljoen	8	8	8	
125 - 200 miljoen	9	9	9	
200 miljoen en meer	10	10	10	

19.925.882	19.875.247	20.607.238	20.136.122
------------	------------	------------	------------

Gemid. aantal bekostigde leerlingen

1 tot 1.500	1	1	1	1
1.500 - 2.500	2	2	2	2
2.500 - 10.000	3	3	3	3
10.000 - 20.000	4	4	4	4
20.000 en meer	5	5	5	5

2.126	2.199	2.256	2.194
-------	-------	-------	-------

Aantal onderwijssoorten

1	1	1	1	1
2	2	2	2	2
3	3	3	3	3
4	4	4	4	4
5	5	5	5	5

VO-praktijonderwijs, VO-VMBO, VO-HAVO en VO-VWO

Totaal aantal complexiteitspunten	10	10	10	10
--	-----------	-----------	-----------	-----------

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

bedragen x € 1/ Naam	H. van der Molen
Functiegegevens	Voorzitter CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12
Deeltijdfactor in fte	0,7
Gewezen topfunctionaris?	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 83.840
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 12.058
<i>Subtotaal</i>	€ 95.898
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 98.700
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 95.898
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Gegevens 2016	
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01 – 31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte	0,7
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 85.007
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 10.304
Totale bezoldiging 2016	€ 95.311

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1 excl. BTW	E.J. Luitjens	A. Hasper	A.J. Schonewille	C. Tuin	A.A. Vlaardingerbroek
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	€ 8.640	€ 3.360	€ 5.760	5.760	€ 5.760
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 21.150	€ 14.100	€ 14.100	€ 14.100	€ 14.100
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	€ 8.640	€ 3.360	€ 5.760	€ 5.760	€ 5.760
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	n.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2016					
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01 – 31/12	01/12 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 8.683	€ 27	€ 5.803	€ 5.787	€ 5.787
Beloningen betaalbaar op termijn					
Totale bezoldiging 2016	€ 8.683	€ 27	€ 5.803	€ 5.787	€ 5.787

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2017 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen op materiële vaste activa

	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
Materiële vaste activa	353.742	580.000	541.402
Leermiddelen	3.858	5.000	5.394
	<u>357.600</u>	<u>585.000</u>	<u>546.796</u>
Af: vrijval egalisatierek.	14.841	35.000	34.076
	<u>342.759</u>	<u>550.000</u>	<u>512.720</u>

Medio 2012 is het boekenfonds uitbesteed. Op kleine schaal worden door de school nog leermiddelen aangeschaft welke klassikaal worden ingezet en over 4 jaar worden afgeschreven.

Huisvestingslasten

	2017	begroting	2016
	€	2017	€
	€	€	€
Huur	129.780	142.000	135.103
Onderhoud	112.733	160.000	167.728
Energie en water	256.822	252.000	242.367
Schoonmaakkosten	350.347	334.000	335.763
Heffingen	178.963	175.000	20.515
Overige	241.568	167.000	251.193
	<u>1.270.213</u>	<u>1.230.000</u>	<u>1.152.669</u>

De stijging van de heffingen wordt veroorzaakt door een wijziging in de verantwoording. Tot en met 2016 werd een deel van de heffingen betaald door het EDC. Vanaf 2017 wordt het gehele bedrag betaald en wordt er later een groot deel gedeclareerd bij de gemeenten. Deze declaraties zijn verantwoord onder de overige baten.

Overige lasten

	2017	Begroting	2016
	€	€	€
Administratie- en beheerslasten	938.115	1.048.000	1.056.327
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	44.008	57.000	41.390
Overige	<u>1.304.867</u>	<u>1.228.000</u>	<u>1.353.043</u>
	<u>2.286.990</u>	<u>2.333.000</u>	<u>2.450.760</u>

Specificatie overige lasten:	2017	2016
Werkboeken	603.646	621.460
Kosten vaksecties	137.802	149.479
Excursies/buitenroosterlijke activiteiten	252.252	220.238
Leerling gebonden kosten	193.271	247.318
Inkoop kantine	62.641	90.818
Overig	55.255	23.730
	<u>1.304.867</u>	<u>1.353.043</u>

Accountantshonoraria

In het boekjaar en voorgaand boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

	2017		
	Accountants	Overig netwerk	Totaal netwerk
	€	€	€
Controle van de jaarrekening	64.312		64.312
Fiscale adviezen		-	-
Andere niet-controlediensten			-
	<u>64.312</u>	<u>-</u>	<u>64.312</u>

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de instelling en de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). De bedragen zijn gebaseerd op een verwachting van de te maken kosten m.b.t. de controle van de jaarrekening en de bekostigingsgegevens in betreffend boekjaar.

2016

	Accountants	Overig netwerk	Totaal netwerk
	€	€	€
Controle van de jaarrekening	51.958	-	51.958
Fiscale adviezen		-	0
Andere niet-controlediensten	-	-	0
	<u>51.958</u>	<u>0</u>	<u>51.958</u>

Financiële baten en lasten

	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
Rentebaten	422	2.000	5.403
Rentelasten			
Overige financiële lasten	-4.477	-5.000	-7.343
	<u>-4.055</u>	<u>-3.000</u>	<u>-1.940</u>

Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het jaar 2017 waren gemiddeld 104 werknemers in dienst op basis van een volledig dienstverband (2016: 113). Hiervan zijn er 0 werkzaam in het buitenland (2016: 0).

Het hierin inbegrepen gemiddeld aantal werknemers bedraagt 248 in 2017 (2016: 264).

4.5 Gesegmenteerde jaarrekening

Gesegmenteerde staat van baten en lasten over 2017

	VO 2017		Pro 2017		Totaal 2017	
	€	€	€	€	€	€
Baten						
Rijksbijdragen	16.802.735		1.515.198		18.317.933	
Overige overheidsbijdragen en – subsidies	-		-		-	
Overige baten	<u>1.385.334</u>		<u>347.207</u>		<u>1.732.541</u>	
Totaal baten		18.188.068		1.862.406		20.050.474
Lasten						
Personeelslasten	14.981.937		1.134.346		16.116.283	
Afschrijvingen	318.084		24.675		342.759	
Huisvestingslasten	1.057.447		212.766		1.270.213	
Overige lasten	<u>2.019.768</u>		<u>267.221</u>		<u>2.286.989</u>	
Totaal lasten		<u>18.377.236</u>		<u>1.639.008</u>		<u>20.016.244</u>
Saldo baten en lasten		-189.168		223.398		34.230
Financiële baten en lasten		<u>-3.842</u>		<u>-213</u>		<u>-4.055</u>
Resultaat na belastingen		<u>-193.010</u>		<u>223.185</u>		<u>30.175</u>

4.6 Toelichting op de gesegmenteerde staat van baten en lasten

Algemeen

De Stichting Voortgezet Onderwijs Eemsdeltacollege ontplooit activiteiten in meerdere onderwijssectoren. In de gesegmenteerde staat van baten en lasten wordt daarom het volgende onderscheid gemaakt:

- 30PP: Stichting Voortgezet Onderwijs Eemsdeltacollege (VO);
- 30JM: Stichting Voortgezet Onderwijs Eemsdeltacollege Praktijkonderwijs (Pro).

Bij de resultaatbepaling van het onderdeel praktijkonderwijs (30JM) is meegenomen een doorbelasting van € 126.856 (2016: € 143.583) aan overheadkosten.